

Flottans Män i Malmö

Aktiviteter 2024

Årsmöte 2024-03-25

Hans-Inge Hellströms fina inledning till årsmötet.

Årsmötet detta år blev framskjutet ända till den 25 mars. Vårt tänkta årsmöte den 26 februari blev istället bara ett extra styrelsemöte p.g.a. de problem vi fått på halsen. Vår förening har ju ingen egen lokal utan vi hyr in oss i en bostadsrättsförenings fritidslokal sedan många år tillbaka. Det innebär att alla de saker som vi hade i det egna hus som vi ägde för många år sedan, nu är magasinerade (utan kostnad) i ett förråd ute på gamla LV4:s område. Men nu har vi fått besked att vi inte får ha kvar detta förråd utan det måste vara tomt senast den sista juni i år. Förmodligen p.g.a. att vi nu gått med i NATO och försvaret har höjt säkerheten i de militära anläggningarna.

Så frågan är nu var vi ska göra av alla våra minnessaker, gåvor m.m. som vi samlat på oss under åren? Diskussioner pågår och inget är ännu bestämt. Det är ju t.ex. ingen av oss som har så mycket plats hemma att kunna husera sakerna. Ett alternativ är att hyra ett förråd, men det kostar pengar och vår numera lilla förening har nog inte råd med det i längden.

Hans Carlsson, Evert Bengtsson och mötesordföranden Mikael Westerberg.

Ordföranden Jörgen Persson inledde årsmötet med en presentation över bortgångna medlemmar och Mikael Westerberg utsågs sedan till mötesordförande. Han fick klubba våra beslut med sin matsked eftersom vi glömt ta fram vår ordförandeklubba. De som sedan innan var invalda i styrelsen m.m. blev omvalda. Enda nyheten blev att Stefan Leo åtar sig jobbet som kassör. Revisorerna godkände den ekonomiska årsredogörelsen och styrelsen ansågs vara ansvarsfri.

Vi intog därefter gulaschsoppa med bröd och dryck och sedan kaffe med kakor. Vi hälsade även en ny medlem välkommen genom att på sedvanligt sätt dekorera honom med en FM-nål. Han heter Torbjörn Uggle och fick berätta om sina många år i flottan, som han mest tillbringade i maskin på massor av fartyg och han slutade som löjtnant.

Vår nye medlem Torbjörn Uggle hälsas välkommen av ordförande Jörgen Persson.

Efter maten berättade Stefan Leo och visade bilder om olika event som kan vara passande för oss under 2024. T.ex. Marinens dag i Karlskrona den 3 augusti och Flygets dag i Kallinge den 24 augusti. Men han föreslog även tre andra spännande besök som vi kan göra gemensamt, även med våra damer. Det första var att vi kunde boka in oss till en guidning inne på Eleda stadium, MFF:s hemmaarena i Malmö. Det andra var att få en guidning ute på Östra kyrkogården i Malmö där kapellen och andra byggnader skapats av den världskände arkitekten Sigurd Lewerentz. Och det tredje förslaget är att vi gemensamt åker upp till Klippan för att få en guddad visning i Sankt Petri kyrka där. Det är en helt unik kyrka som även den är skapad av Lewerentz. Stefan lär återkomma under året med förslag på dagar för dessa event.

Till sist fick vi ett mycket intressant föredrag av Hans Carlsson, som han kallade "Flottans udda vapen". Vi fick se bilder och höra om diverse konstiga flytetyg m.m. som funnits i flottan genom åren. T.ex. en miniubåt som hade en torped fastsatt under sig och ubåtar som hade en stor mina fastsatt på sidan som de skulle kunna släppa ner under ett fiendefartyg som låg i hamn. Om mini-undervattensfarkosterna Lill-Klas och Stor-Klas. Och att flottan haft små svävare för utvärdering. Hans berättade också att man förr tränade med de små ubåtarna att kunna lägga sig dikt under skrovet på ett större fiendefartyg, m.m. Vi fick se bilder där den lilla ubåten Spiggen bl.a. 1963 är inne i Fyrisån och möter en Volkswagen bubbla i vattnet, förmodligen samtidigt som studenterna i Uppsala hade sin årliga forsränning. Vilken rolig bild! Det är alltid intressant och roande att lyssna på Hans olika föredrag.

Ubåten Spiggen vid sidan av ett stort passagerarfartyg.

Spiggen 1963 möter en folkvagn i Fyrisån(Uppsala)

Månadsmöte 2024-04-29

Till april månads möte serverade vår kökschef Göran Hagman en härlig, rykande ärtsoppa med fläsk. Det har han gjort många gånger förr också, men nytt denna gång var att vår materialförvaltare Anders Garin gjort de obligatoriska sillmackorna som vi brukar ha som förrätt. De smakade förträffligt och Anders skall ha all heder för denna insats. Ordförande Jörgen informerade oss om läget i vårt förråd ute på gamla LV4, som vi inte kommer åt. Men nu har Jörgen fått tag i en person som kan låsa upp så att vi kan inventera sakerna där och bestämma vad vi ska göra med dem. Vi får ju inte ha kvar detta förråd efter den siste juni i år.

Anders Garins goda sillmacka och vi lyssnar till Maths Witts föredrag.

Som föredragshållare denna kväll hade vi bjudit in Maths Witt från Trelleborgsföreningen för att berätta om den s.k. Livstidsförlängningen av de australiska Collinssubåtarna. Collinssklassen består av sex ubåtar som togs fram och såldes 1987 av dåvarande Kockums Marine AB under hård konkurrens från tyska HDW. Det var då den största försäljningen utomlands av ett svenskt företag, ett miljardprojekt på ca 5,2 miljarder AUD (australiska dollar). Ubåtarna designades av Kockums i Malmö men byggdes på plats i Australien. Flera svenska ingenjörer från Kockums var dock på plats och bodde t.o.m. långa tider i Australien under byggnadsåren. Dessa ubåtar har också, precis som vår HMS Gotland, samövat med amerikanska flottstyrkor och även "vunnit" flera gånger mot dem. Och nu ska de alltså ses över och rustas för en livstidsförlängning.

HMAS Dechaineux (Båt 4) med en delfin som visar vägen.

Maths har jobbat i många år hos Kockums som numera heter Saab Kockums. Eftersom han varit med i Collinsprojektet ända sedan Kockums fick ordern och även varit många gånger nere på plats i Australien, är han mycket kunnig i ämnet. Vi fick en mycket noggrann och saklig genomgång om dessa sex ubåtar som Kockums först tog fram och vad som ska göras med dem för att hålla dem i tjänst i många år framöver. Det är ju inte bara Saab Kockums som är inblandade. Många andra företag har levererat diverse utrustning och system som nu också ska bytas eller förbättras.

Även om Kockums köpts ut från Collins-projektet för länge sedan har Maths och andra från Saab Kockums ändå föreslagit flera förbättringar, men enligt Maths verkar det inte som att australiensarna förstår vilka fördelar dessa förslag innebär. Efter att ha lyssnat med stort intresse på Maths föredrag tackade vi honom med en lämplig stärkande dryck. Stort tack Maths och välkommen tillbaka igen!

Efter kaffe med kakor tog vår medlem Stefan Leo befälet. Iförd sin skärmkeps som han fått av Bertil Daggfeldt, FC på hans Älvsnabbenresa 1977–78, började Stefan berätta om den Skåneträff för 77–78 som de haft veckan innan. Detta är sedan ca 20 år tillbaka, en årlig återkommande träff för främst besättningsmän med fruar från Skåne. Men även par boendes norr om Skåne brukar också delta. I år både från Motala och Haninge. Denna gång var de rekordmånga, 14 besättningsmän med fruar, totalt 28 personer. Man firar genom att "Tura" i restaurangen på bilfärjan M/S Aurora mellan Helsingborg och Helsingør. Många övernattar också på hotell Marina Plaza alldeles invid färjeläget "Knutpunkten" i Helsingborg. Stefan visade flera bilder från firandet.

Stefan berättade även att hans Älvsnabben-webbsajt fortfarande lever och uppdateras efter över 25 år på Internet. I veckan hade han t.ex. fått ett mail från en kvinna i norra Kalifornien som skickade en bild på ett litet souvenirankare som har en liten skylt där det står "Linjeskeppsankare, 1700-talet, HMS Älvsnabben". Hennes man hade köpt den på en loppis (s.k. swap meet) och nu stod den på en hylla bland andra marina saker i deras hem.

Med all sannolikhet har någon fått eller köpt denna på en av de visningar ombord som man alltid hade vid alla hamnbesök. Och förmodligen har det varit i San Fransisco eller Los Angeles eftersom de ligger i Kalifornien och Äbn besökte SF sex gånger och LA fyra gånger under sina 25 långresor. Ett fint exempel på att Äbn-sajten fortfarande uppmärksammas, även utomlands.

Modellen av Älvsnabben och ett Äbn souvenirankare från ett hem i Kalifornien.

Från svärfar till en av besättningsmännen på resan har Stefan nyligen fått en stor pappersritning på Älvsnabben. Den mäter ca 1,5 x 1 meter. Svärfadern har byggt en modell från denna ritning som är ca 1,5 meter lång och är mycket detaljerad.

En annan intressant sak, på mötet hade vi även besök av Lars Engvall från FM Trelleborg. Han berättade att han var med som vpl på Älvsnabbens långresa 1956–57. Fast denna resa fick avbrytas redan efter ett par dagar p.g.a. av Ungern- och Suez-krisen 1956. Men den återupptogs igen den 14 januari 1957 och de kom hem den 3 april 57. Ett par dagar innan deras hemkomst, den 31 mars 57, föddes vår medlem Stefan Leo som sedan i 20-årsåldern följde med på långresan 1977-78 på samma fartyg!

Det är ju helt otroligt att Älvsnabben var i aktiv tjänst i så många år. Undrar om något annat lands flotta har något liknande? Älvsnabben var ju i tjänst mellan 1943 till 1980. Och var iväg på 25 vinterlångresor och ett 10-tal sommarresor mellan 1953 till 1980. Läs mer på alvsnabben.se.

Månadsmöte 2024-05-27

Vi är numera inte så många som samlas till våra månadsmöten. Och denna sista gång innan sommaren hade vi även ett par återbud plus att även den tänkta föredragshållaren meddelade att han blivit sjuk. Denna kväll serverades det smarriga landgångar från Smörgåsbutiken, och de var verkligen goda, tillsammans med lättöl, cider eller vatten.

Ordförande Jörgen berättade om våra senaste planer för vårt förråd ute på gamla LV4. Vi har fått tidsfristen förlängd till den siste augusti, vilket i alla fall gläder oss. På augustimötet planerar vi att hålla en auktion för våra medlemmar för alla saker i förrådet som inte är väldigt speciella för vår förening, t.ex. de allra första protokollsböckerna från

startåret 1937 och en speciell träsköld som gjordes detta år. De måste vi behålla på något sätt, antingen att vi hyr ett litet förråd eller att medlemmar med ledig plats hemma kan åta sig att förvara dem hos sig. I vår hyrda möteslokal har vi ett eget litet låsbart skåp, men där ska även få plats en massa andra saker som används vid mötena.

I förrådet på LV4 finns även en del saker från vår f.d. medlem Tryggve Kastrup. Tryggve hade ett långt liv i flottan och var bl.a. med på HMS Fylgias långresa 1931–32. Han gjorde sedan två fina album med fotona från denna resa och skrev långa berättande texter till dessa. På alvsnabben.se har Stefan Leo redan för många år sedan gjort en sida om detta och lagt in de bästa bilderna och texterna från albumen. Tryggve hade även ett VHS-band med en SF-journal om resan.

Tryggve Kastrup i något utländskt land och HM Pansarkryssaren Fylgia, "Den vita svanen".
Modellen finns på andra våningen hos Marinmuseum i Karlskrona.

Eftersom föredragshållaren lämnat återbud ryckte Stefan in och höll ett litet föredrag om just HMS Fylgia. Hon var i tjänst mellan 1907 till 1952. Förutom sin vanliga tjänst, gjorde hon dessutom 32 utlandsresor mellan 1907 till 1948! Hon gick ut på sin första långresa redan en månad efter att hon kommit i tjänst. Alla dessa 32 var dock inte långresor, utan flera var bara kortare utlandsbesök. Som jämförelse gjorde Älvsnabben 25 riktiga långresor plus ca 10 kortare sommarresor mellan 1953–1980. Karlskrona gjorde 22 riktiga långresor mellan 1982–2005. Gotland gjorde 18 utlandsbesök och långresor. Fylgia gjorde dock ingen jorden-runt resa. Äbn gjorde 2 och Karlskrona 4. Detta kan man t.ex. läsa om i listan om flottans utlandsresor på alvsnabben.se.

Fylgia var alltså i tjänst i ca 45 år mellan 1907 till 1952. Imponerande! 1939 gjordes en modernisering där bl.a. de tolv koleldade pannorna byttes ut mot fyra oljeeldade. Då kunde man även ta bort en av hennes tre skorstenar. Även förstäven gjordes om och hon fick nytt stridstorn, modern eldledning och en del nytt artilleri.

Därefter fick vi se SF-journalen på ca 15 minuter om Fylgias resa 1931–32. På denna resa var även Prins Bertil med som kadett. Filmen hade en speakerröst som pratade till den svart-vita filmen. Stefan visade även upp tre stora ritningar på Gladan, som han fått av samma person som gav honom ritningen på Älvsnabben. Till sist det traditionella lotteriet där vi denna gång hade ett antal böcker från vårt förråd som priser.

Andra svenska örlogsfartyg som gjort också många långresor och utlandsbesök:

Korvetten Najaden gjorde 16st mellan 1837–1861

Fregatten Norrköping 16st 1861–1894

Ångfregatten Vanadis 20st 1863–1893 varav 1 var världsomsegling 1883–1885

Ångkorvetten Saga 32st 1879–1910

Ångkorvetten Freja 23st 1886–1906

Pansarskeppet Oscar II 14st 1907–1947

Övningskeppet af Chapman 15st 1924–1937

Hans-Inge Hellströms tolkning av föredraget.

Månadsmöte 2024-08-26

Första mötet efter sommaren blev lite speciellt. Tidigare på dagen hade sex styrelsemedlemmar varit ute vid vårt förråd inne på gamla LV4:as område för att hämta ut alla våra saker. Vi får ju inte ha kvar detta förråd och vi kommer inte att skaffa något nytt. Allt sorterades upp och lastades på Ronny Hultmans släp som han körde in till vår lokal på Kulladal, inför mötet på kvällen. Där lade vi fram alla saker så att vi kunde hålla auktion för mötesmedlemmarna. Det var bl.a. flera tavlor, vapensköldar, böcker och två lampor. De speciella minnessakerna som har med vår förening att göra kommer vi att spara i fortsättningen hemma hos Ronny. Och Tryggve Kastrups saker från 30-talet vill vi skänka till Marinmuseet i Karlskrona.

Vi startade mötet med att äta jättegoda landgångar från en ny leverantör. Efter kaffet tog Anders Garin tag i mötesklubban för att starta auktionen. Det som gällde var att minsta startbelopp var 20 kronor för varje objekt. Sedan förevisade Anders ett objekt i taget och vi fick bjuda. Det gick lugnt till, men en del objekt ville flera bjuda på och då trissades priset upp från 20 kronor. Dyrast blev boken "Attack till sjöss" som slutade på 300 kronor. Totalt var det 30 objekt som klubbades bort. En del föremål var dock ingen intresserad av, så de kommer vi nog att avyttra senare. Roligaste prylen var en "niosvansad katt". Det är ett s.k. sjömansjobb och vi vet inte vem som gjort den eller hur den hamnat i föreningens ägo.

En av de böcker som vi kommer att spara och så Hans-Inge Hellströms tolkning av mötet.

Månadsmöte 2024-09-30

Till septembermötet infann sig 13 tappra flottister. Vi frossade i pyttipanna med rödbetor från restaurang Wärlldshuset som smakade utmärkt. Vår tänkta föredragshållare fick tyvärr åter lämna återbud, så vår Stefan Leo underhöll oss istället. Denna gång med bilder och filmer från Flygets dag hos F17 i Kallinge, som hölls den 26 augusti. Det blev bl.a. många fina bilder och filmsnuttar på bl.a. våra klassiska svenska flygplan, Tunnan, Lansen, Draken, Viggen och så klart dagens Gripen. Senast det hölls Flygets dag på F17 var 2019. Stefan var även på plats då. Efter detta tittade vi på två korta filmer. Den första handlade om ubåten U3, men även om de andra s.k. "Nummerubåtarna". U3 är ju Malmös mest besökta museiföremål hos "Tekniken och sjöfartens hus". Vår f.d. ordförande, Hasse Carlsson är med i

filmen och berättade om sin tjänstgöring ombord. Den andra filmen handlade om Bulltofta flygplats. En flygplats som alla gamla Malmöbor kommer ihåg. Vi fick veta mycket mer om denna legendariska flygplats som alla nog inte vet. Bl.a. att den under sin storhetstid var Sveriges första riktiga flygplats och "flygport" till utlandet. På den tiden kunde man t.ex. inte flyga direkt från Sthlm och vidare ner i Europa, utan man fick först t.ex. åka tåg eller inrikesflyg ner till Bulltofta och sedan vidare söderut. Och under andra världskriget var det ca 150 allierade bombflygplan som nödlandade där, när de blivit skadade under bombräderna i Tyskland och inte skulle klara att flyga tillbaka till England. Flera böcker har skrivits om dessa piloter och deras öden. Under kriget hade flygflottiljen F10 Bulltofta som tillfällig flygbas för att kunna försvara svenskt luftrum. Efter kriget flyttade de upp till Ängelholm. Om ni söker efter "Skåne i Tiden – Bulltofta Flygplats" på Youtube kan ni se denna 12 minuters film.

Kända siluetter av svensk ingenjörskonst av högsta klass!
Viggen, Lansen, Tunnan och Draken. Ni vet säkert vilken som är vilken?

Som alltid hade Hans-Inge Hellström sin egen tolkning av föredraget.

Månadsmöte 2024-10-28

Oktobermötet blev en riktig "djupdykning" om vårt ubåtsvapen. Vi hade nämligen två föreläsare i ämnet denna kväll! Dels ställföreträdande chefen för 1. Ubåtsflottiljen. Men även vår egen "Ubåtshasse". Till mötet hade sexton medlemmar slutit upp. Vi började kvällen med av avnjuta vars en lyxlandgång med öl eller vatten. Därefter tog Peter över rodret.

Kk Peter Östbring är ställföreträdande chef för 1. Ubåtsflottiljen. Han hade kört ner från Karlskrona för att hålla sitt föredrag "Marinen idag, imorgon och i NATO". Peter har varit i flottan i snart 40 år i olika befattningar och har även gjort utlandstjänst. Vi fick en mycket intressant genomgång som handlade om statusen i marinen efter Nato-inträdet och om dess marina konsekvenser. Enligt Peter var det ganska enkelt för marinen att införlivas i Nato eftersom de redan t.ex. samövat med dem i många år. Vi fick också höra att man redan börjat projektera för nya ubåtar efter att Skåne och Blekinge tagits i bruk, vars sjösättning förmodligen dröjer ett par år till. Och att Östersjön, som numera nästan är ett "Nato-innanhav", är ett mycket viktigt hav ur olika aspekter.

Vi fick höra att URF:en med allt som behövs kring den, fortfarande är av världsklass. Även lite om nya HMS Artemis som ersätter HMS Orion, och om Sjötransportenheten, m.m. Vi tackade Peter på sedvanligt sätt efter flera frågor på slutet.

Efter kaffet tog vår egen Hans Carlsson över. Han berättade att ubåtsvapnet faktiskt fyller 120 år i just oktober i år! Därför ville han berätta och visa lite om våra ubåtar förr i tiden. Sin vana trogen hade Hasse en mängd bilder på våra

gamla ubåtar och annat kring dem. Han har ju dessutom själv tjänstgjort på 24 av dem, men även på t.ex. Göta Lejon och ett par jagare. Imponerande! Hans visade bl.a. hur det hela startade med en begäran från kung Oscar II 1902, att en undervattensbåt skulle införskaffas. Den skulle bära namnet "Hajen", bestämde kungen, och den levererades till flottan i oktober 1904. 120 år sedan! Sen har det rullat på med många olika typer av ubåtar fram till idag.

Tjänstgjort ombord på...

Kryssaren Göta Lejon

Fregatt typ VISBY

Jagare typ ÖSTERGÖTLAND

24 olika Ubåtar

Skolor, förvaltningar, Nya Varvet, HMS Patricia, HMS Älvsborg och FMV Ubåtsbyggnadssektion i Malmö.

Kk Peter Östbring och Hans Carlsson

Kvällen avslutades med vårt lotteri. Denna gång hade bokpriserna skänkts av Hans-Inge Hellström och Per-Olof Öhrström. Från Per-Olof har vi fått ca 20 böcker att ha som lottpriser, så de räcker till mer än ett möte.

Månadsmöte 2024-11-25

Detta möte gick helt i HMS Älvsnabbens farvatten. För ca en månad sedan blev vi inbjudna att besöka FM Ängelholm och lyssna på deras medlem Bo Cederholm, som skulle berätta om Älvsnabben och hans aspirantresa 1962–63. Det blev bara Stefan Leo med sin sambo som anammade inbjudan och de blev mycket imponerade av Bosses föredrag i Ängelholmarnas trevliga stuga. Så vi bjöd in Bosse att hålla samma föredrag för oss i Malmö, och det ville han gärna göra.

Och vi behövde inte ångra oss. Bosse har stor erfarenhet och kunskap om Älvsnabben efter sin aspirantresa 1962–63 och efter att sedan ha varit kadettofficer på resan 1972–73. Plus att han levt ett långt liv i flottan. Han höll oss fullt koncentrerade i ca 1,5 timme med att berätta om allt runt detta legendariska fartyg och hur livet ombord var på långresorna. Hon beställdes av flottan den 20 oktober 1942, sjösattes redan den 19 januari 1943 och levererades till flottan den 9 maj 1943. Imponerande snabbt! Men hon behövdes ju i de dystra tider som rädde då.

På de 25 långresorna mellan 1953 till 1980, varav två var världsomseglingar, var hon som ett eget litet samhälle för de ca 260–270 man ombord. Det fanns t.ex. tre separata kök, kockar, bagare, frisör, tandläkare, läkare, skraddare och en pastor. Allt detta för att utbilda de ca 100 kadetterna till dugliga sjömän, men även för att visa svenska flaggan och stödja svensk industri i utlandet. Till detta behövdes bl.a. en stor nyckelbesättning, i t.ex. maskin, för att allt skulle fungera. Läs gärna mer om Älvsnabben och hennes långresor på <https://alvsnabben.se/>.

Vår ordförande tackade så klart Bo Cederholm för detta intressanta föredrag.

